

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

KOD UCZESTNIKA .....

III Olimpiada Historyczna Gimnazjalistów

Eliminacje Okręgowe – etap pisemny

Instrukcja dla ucznia

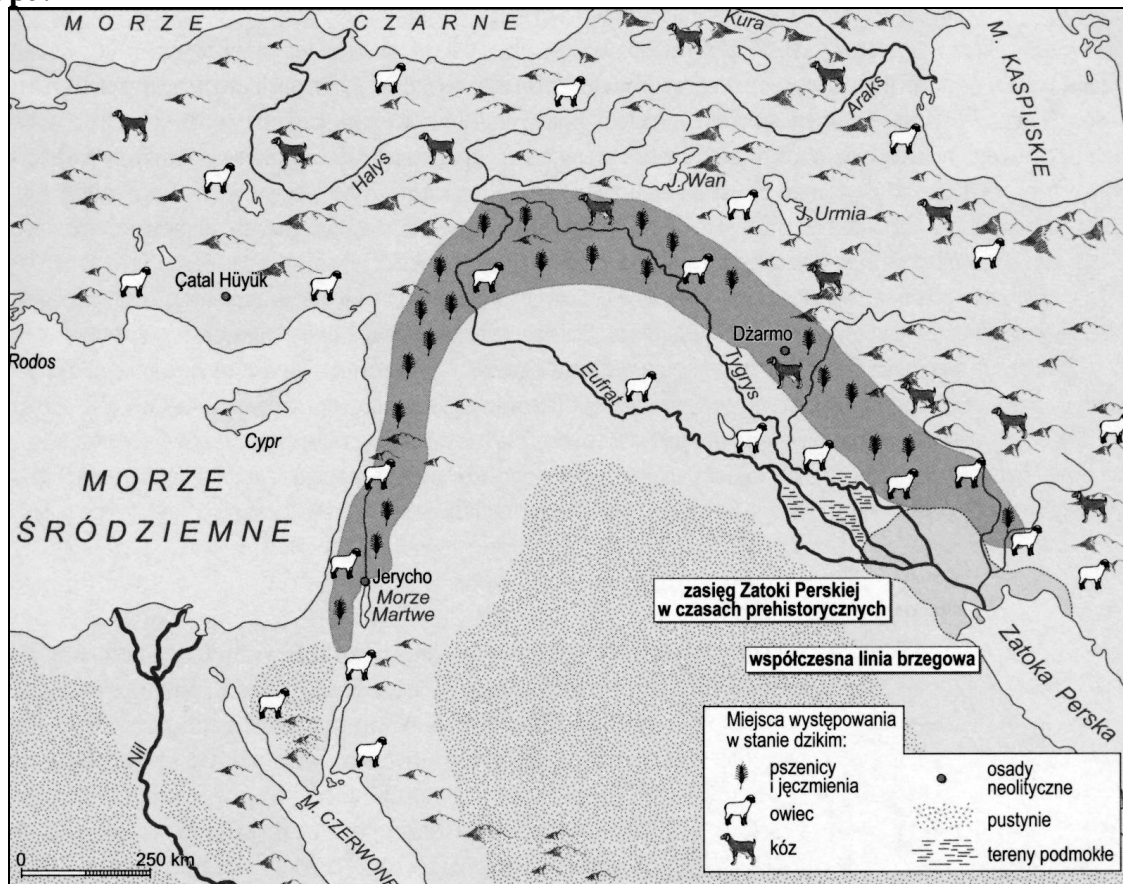
1. Sprawdź, czy test zawiera **32 strony**. Ewentualny brak stron, zadań lub inne usterki zgłoś Komisji.
2. Test, do którego przystępujesz, zawiera **46 zadań**. Maksymalnie możesz uzyskać **100 punktów**.
3. Czytaj uważnie treści zadań i wszystkie polecenia.
4. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym lub niebieskim tuszem/atramentem. Nie stosuj korektora.
5. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu lub dobieraniu odpowiedzi, jeśli się pomylisz, przekreśl błędną odpowiedź, napisz przy niej: „błąd” i napisz, podkreśl, wskaż lub dobierz prawidłową odpowiedź.
6. Podczas trwania konkursu nie możesz korzystać z pomocy naukowych (z wyjątkiem lupy/szkła powiększającego), urządzeń telekomunikacyjnych oraz z podpowiedzi koleżanek i kolegów – narażasz ich i siebie na dyskwalifikację. Nie wolno Ci również zwracać się z jakimikolwiek wątpliwościami dotyczącymi treści zadań, do członków Komisji.
7. Do eliminacji ustnych etapu II kwalifikowane jest 20% uczestników etapu pisemnego, którzy z testu pisemnego uzyskali najwyższe wyniki (jednak nie więcej niż 50 osób). W przypadku, gdy minimalną liczbę punktów uprawniających do zakwalifikowania do części ustnej eliminacji okręgowych uzyska więcej osób niż jedna, zostaną zakwalifikowane wszystkie osoby z tym wynikiem.
8. Na udzielenie odpowiedzi w teście masz **120 minut**.

Życzymy Ci powodzenia!

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Zadanie 1. (0–2)

Mapa.

Źródło: M. Węcowski, P. Węcowski, J. Czuby, *Historia*, Warszawa 2007, s. 15.

Podaj dwa argumenty, odwołując się do treści źródła, że istniała zależność między środowiskiem geograficznym a warunkami życia człowieka.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Zadanie 2. (0–1)

Źródło 1. Rysunek.

Źródło: Historia powszechna. *Od prehistorii do cywilizacji na kontynentach pozaeuropejskich*, t.2, Warszawa 2007, str. 105.

Źródło 2. Model [...]

Źródło: www.fluidi.pl [dostęp: 24.11.2014]

Rozstrzygnij, czy zajęcie ludności, któremu służyło narzędzie zaprezentowane w źródle 2. występowało wcześniej niż zajęcie ludności zaprezentowane w źródle 1. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do treści obu źródeł.

Rozstrzygnięcie .....

Uzasadnienie .....

.....
.....
.....
.....

Zadanie 3. (0–2)

Źródło 1. Fragmenty tekstów.

Fragment A.

Przykazania, wykute na kamiennych tablicach [...] przechowywali w skrzyni nazywanej Arką Przymierza.

Źródło: L. Mrozewicz, R. Śniegocki, *Historia. Dzieje starożytne*, Poznań, 2002, s. 50.

Fragment B.

Nie grzeszyłem przeciw ludziom, nie szkodziłem poddanym, nie czyniłem nieprawości w miejscu prawdy, nie znałem zła, nie popełniałem grzechów [...] nie stałem się przyczyną nędzy biedaków, nie robiłem tego co jest wstrętne bogom.

Źródło: L. Mrozewicz, R. Śniegocki: *Historia. Dzieje starożytne*, wyd. 6, Warszawa 2007, s. 47, 54.

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Źródło 2. Mapa konturowa.

Na podstawie: <http://d-maps.com> [dostęp: 4.09.2016]

Spośród terytoriów oznaczonych na mapie (źródło 2) cyframi 1–4 wskaż te, na których wyznawano religie, dla których charakterystyczne były zasady przytoczone w źródle 1. (fragmenty A i B).

Fragment A.	1	2	3	4
Fragment B.	1	2	3	4

Zadanie 4. (0–1)

Źródło. Fotografia płaskorzeźby.

Źródło: M. Jaczynowska, D. Musiał, M. Stępień, *Historia starożytna*, Warszawa, 2004, s. 518.

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Rozstrzygnij, czy płaskorzeźba przedstawia triumf Rzymu po zdobyciu Izraela czy po zdobyciu Egiptu. Odpowiedź uzasadnij, podając jeden argument z treści źródła.

Rozstrzygnięcie .....

Uzasadnienie .....

.....
.....

Zadanie 5. (0–2)

Źródło. Tekst źródłowy [fragment].

Postępowanie [...] było takie: Każdy otrzymywał skorupkę i pisał na niej nazwisko człowieka [...]. Tabliczkę zanosił na umówione miejsce na agorze [...]. Tam najpierw archonci przeliczali całą ilość skorupek. Bo jeżeli głosujących było mniej niż sześć tysięcy, wynik [...] był nieważny.

Źródło: Plutarch, Żywoty sławnych mężów, Wrocław 1977, s. 19.

5.1. Podaj nazwę procedury, która została opisana w źródle.

.....

5.2. Dokończ zdanie – uzupełnij luki.

Procedura, która została opisana w źródle była stosowana w starożytnym greckim polis o nazwie .....

Zadanie 6. (0–1)

Źródło. Tekst źródłowy [fragment].

W radzie niech mają pierwszeństwo królowie [...]

Potem zaś starcy sędziwi, następnie wybrańcy narodu

Niech uchwalają ton praw w ciągłej wymianie swych zdań.

Źródło: Teksty źródłowe do nauki historii w szkole, Warszawa 1960, nr 2, s. 12.

Rozstrzygnij, czy zasady ustrojowe opisane w źródle obowiązywały w starożytnej Sparcie czy w starożytnych Atenach. Odpowiedź uzasadnij, podając jeden argument ze źródła.

Rozstrzygnięcie .....

Uzasadnienie .....

.....
.....

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Zadanie 7. (0–2)

Źródło. Fragment opracowania historycznego.

Założył własną szkołę Likejon. Zanegował idealistyczny system wierzeń swego mistrza, twierdząc, że naprawdę istnieją tylko byty rzeczywiste.

Źródło: J. Choińska-Mika, W. Lengauer, M. Tymowski, K. Zielińska, *Historia. Część I. Poznać zrozumieć*, Warszawa 2007, s. 85.

7.1. Dokończ zdanie – odpowiedź wybierz spośród podanych.

W źródle została przedstawiona działalność i filozofia

1. Pitagorasa.
2. Sokratesa.
3. Arystotelesa.
4. Archimedesza.

7.2. Dokończ zdanie – uzupełnij lukę.

Mistrzem, którego system wierzeń zanegował założyciel szkoły, o której mowa w źródle był

.....

Zadanie 8. (0–1)

Źródło. Fragment opracowania historycznego.

Od czasów renesansu poezję wszystkich wielkich literatur europejskich kształtowali: [...] Wergiliusz [...], Horacy [...] i Owidiusz [...]

Źródło: A. Ziółkowski, *Człowiek i historia. Część I czasy starożytne*. Warszawa 2002, s. 257.

Podaj nazwę starożytnej cywilizacji, w której tworzyli wymienieni w źródle poeci.

.....

Zadanie 9. (0–2)

Źródło. Fragment opracowania historycznego.

Jeszcze przed rozwiązaniem konfliktu wewnętrznego Republika rozpoczęła ekspansję na zewnątrz [...], która uczyniła ją panią Italii [...] Po zwycięstwie nad Kartaginą celem [...] stało się opanowanie całego basenu Morza Śródziemnego [...] Podbój Zachodu [...] wymagał ciężkich, długotrwałych walk [...]. Natomiast hellenistyczny Wschód okazał się wyjątkowo łatwym przeciwnikiem [...].

Źródło: A. Ziółkowski, *Człowiek i historia. Część I czasy starożytne*. Warszawa 2002, s. 57.

Wymień jeden skutek społeczno-gospodarczy dla państwa dokonującego ekspansji opisanej w źródle i jeden dla jego obywateli.

- dla państwa .....

.....

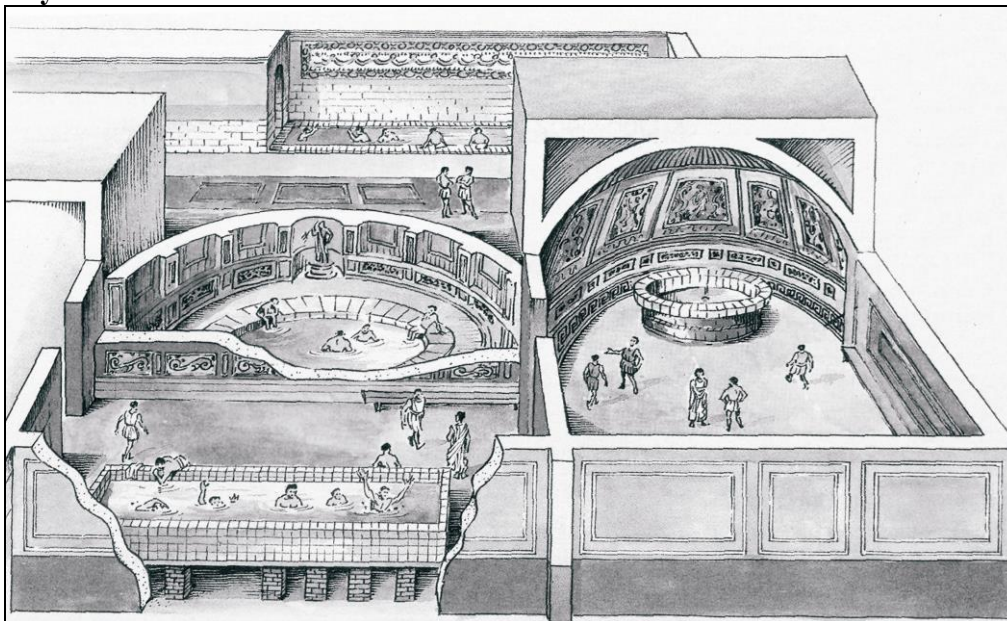
- dla obywateli .....

.....

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Zadanie 10. (0–3)

Źródło. Rysunek.

Źródło: D. Musiał, K. Polacka, S. Roszak, *Przez Wieki 1*. Gdańsk 2002, s. 79.

Rozstrzygnij, czy źródło przedstawia życie, które toczyło się na forum romanum czy w termach rzymskich. Odpowiedź uzasadnij odwołując się do treści źródła.

Rozstrzygnięcie .....

Uzasadnienie .....

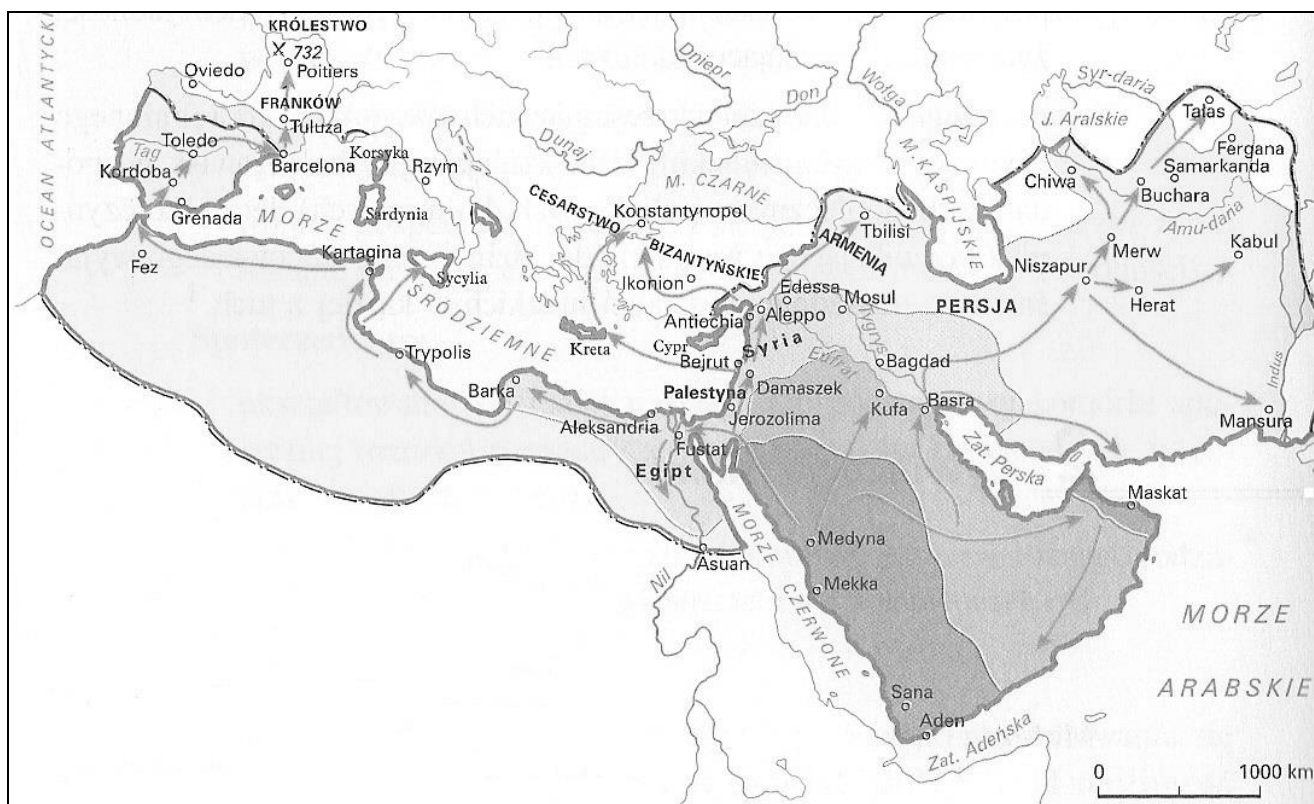
.....
.....

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Zadanie 12. (0–1)

Źródło 1. Mapa.

Źródło: M. Tymowski, *Człowiek i historia. Część 2. Czasy średniowiecza*, Warszawa 2002, s.256.

Źródło 2. Fragment opracowania historycznego.

Podawano różne przyczyny upadku Imperium, wyolbrzymiając często rolę jednego czynnika wewnętrznego, np. [...] wyniszczenie warstw średnich, upadek niewolnictwa itp. Nie ulega wątpliwości zasadnicze znaczenie sił zewnętrznych, ciągłych najazdów i przegrupowań ludów, czego maksymalne nasilenie przypadło na schyłek IV stulecia i wiek V.

Źródło: M. Jaczynowska, D. Musiał, M. Stępień, *Historia starożytna*, Warszawa 1999, s. 646.

Rozstrzygnij, czy na mapie (źródło 1.) przedstawiono kierunki podbojów Imperium, o którym mowa w źródle 2. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do treści obu źródeł.

Rozstrzygnięcie .....

Uzasadnienie .....

.....

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Zadanie 13. (0–1)

Źródło. Fragment opracowania historycznego.

Na czele państwa stał cesarz określany tytułami [...] bazyleus [...] autokrator. [...] System polityczny Cesarstwa opierał się na ogromnej władzy świeckiej i religijnej skupionej w ręku cesarza.

Źródło: J. Choińska-Mika, P. Szlanta, K. Zielińska, *Historia. Część 2.*, Warszawa 2008, s. 174.

Dokończ zdanie – odpowiedź wybierz spośród podanych. Uzasadnij wybór, odwołując się do treści źródła.

Państwo, którego elementy ustroju opisano w źródle to Cesarstwo

1. Zachodniorzymskie.
2. Wschodniorzymskie.
3. Karola Wielkiego.
4. Ottona III.

Uzasadnienie .....

.....

.....

Zadanie 14. (0–2)

Źródło. Fragment opracowania historycznego.

[...] dążył do odnowienia cesarstwa nie tylko w dziedzinie polityki, ale także kultury. Program szkół przyklasztornych oraz działających przy katedrach biskupich ułożono według wzorców starożytnych [...]. Ponieważ klasyczna łacina [...] zatraciła poprawność, władca sprowadził zakonników [...], aby odbudowali szkolnictwo i znajomość poprawnej, klasycznej łaciny.

Źródło: J. Choińska-Mika, P. Szlanta, K. Zielińska, *Historia. Część 2.*, Warszawa 2008, s. 187.

14.1. Dokończ zdanie – odpowiedź wybierz spośród podanych.

Władca, którego działania w dziedzinie opisano w źródle to

1. Justynian Wielki.
2. Karol Wielki.
3. Otton I.
4. Otton III.

14.2. Dokończ zdanie – odpowiedź wybierz spośród podanych.

W szkołach, o których mowa w źródle nauczano

1. filozofii.
2. filozofii i scholastyki.
3. trivium i quadrivium.
4. scholastyki.

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Zadanie 15. (0–4)

Źródło 1. Fotografia współczesnego fresku.

Źródło: <https://pl.wikipedia.org> [dostęp: 18.10.2018]

Źródło 2. Fotografie budowli.

1.

Źródła: <http://www.polskaniezwykla.pl> [dostęp: 18.10.2018]

2.

Źródło: <https://pl.ilovevaquero.com> [dostęp: 18.10.2018]

15.1. Dokończ zdanie – uzupełnij lukę.

Postać oznaczona literą A w źródle 1. to .....

15.2. Rozstrzygnij, który ze stylów architektonicznych oznaczonych 1 i 2, zaprezentowanych w źródle 2. dotarł na ziemię polskie jako skutek wydarzenia przedstawionego w źródle 1. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się treści źródeł.

Rozstrzygnięcie .....

Uzasadnienie .....

.....

15.3. Podaj dwie cechy stylu wskazanego w punkcie 15.2., które są widoczne na fotografii.

.....

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Zadanie 16. (0–1)

Źródło.

Źródło: <http://templumchristi.pl> [dostęp: 18.10.2018]

Wyjaśnij, odwołując się do treści źródła, do jakiego wydarzenia z historii Kościoła okresu średniowiecza nawiązuje źródło.

.....

.....

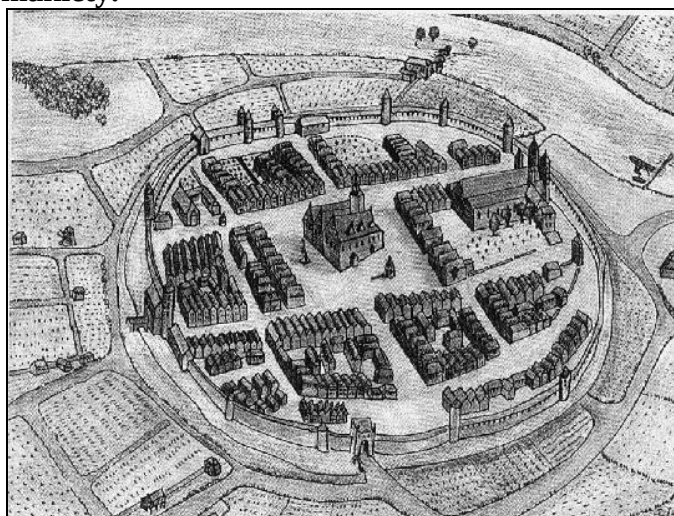
.....

.....

.....

Zadanie 17. (0–4)

Źródło. Fotografia makiety.

Źródło: <https://swiat-prezentacji.pl> [dostęp: 17.10.2018]

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

17.1. Makieta przedstawia formę osady z okresu średniowiecza. W tabeli scharakteryzowano grupy społeczne, które występowały w tego typu osadach. Obok opisów wpisz właściwą nazwę grupy społecznej.

Opis grupy społecznej		Nazwa grupy społecznej
1.	Najbiedniejsi mieszkańcy, nie posiadali majątku, np. czeladnicy, służba domowa, żebracy.	
2.	Najzamożniejsi mieszkańcy, sprawujący w nim władzę, np. najbogatsi kupcy i rzemieślnicy, bankierzy.	
3.	Średniozamożni mieszkańcy, np. rzemieślnicy i kupcy.	

17.2. Podaj nazwę prawa lokacyjnego, na podstawie którego została założona osada zaprezentowana w źródle.

.....

Zadanie 18. (0–3)

Źródło. Fotografia ryciny.

Źródło: <http://www.kunst-stof.nl> [dostęp: 17.10.2018]

18.1. Uzasadnij na podstawie treści źródła, że w okresie średniowiecza Kościół pełnił rolę kulturotwórczą.

.....

.....

.....

.....

18.2. Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Źródło nawiązuje do elementów kultury mieszczańskiej okresu średniowiecza.	P	F
Językiem uniwersalnym kultury średniowiecza była łacina.	P	F

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Zadanie 19. (0–2)

Źródło. Fragment opracowania historycznego.

[...] kierunek przebudowy starych włości i zagospodarowywania nowych rozwinął się szczególnie w XIII wieku. Rychło prawo „wolnych gości” zaczęło zastępować docierającymi z zachodniej Europy bardziej wyrobionymi formami osadniczymi, które przynosili ze sobą osadnicy obcy.

Źródło: *Wielka Historia Polski. T.2. Dzieje Polski Piastowskiej (VIII w.–1370)*,
Kraków 1999, s. 196.

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Proces opisany w źródle wpłynął na ożywienie gospodarcze ziem polskich.	P	F
Proces opisany w źródle rozwinął się na ziemiach polskich w okresie rozbicia dzielnicowego.	P	F

Zadanie 20. (0–3)

Źródło. Fragmenty opracowania historycznego.

Fragment 1.

Zdecydował się na pokój z Krzyżakami.. Układ zawarto [...] w 1343 r. Zakon zwrócił Polsce Kujawy i ziemię dobrzyńską, zatrzymał zaś Pomorze Gdańskie.

Źródło: J. Choińska-Mika, W. Lengauer, M. Tymowski, K. Zielińska, *Historia. Część 1. Poznać zrozumieć*, Warszawa 2007, s. 307.

Fragment 2.

W I połowie XIV wieku stoczył z Krzyżakami bitwę pod Płowcami o Pomorze Gdańskie, które utracił na rzecz Krzyżaków w decydujących latach łączenia ziem polskich.

Na podstawie: J. Choińska-Mika, W. Lengauer, M. Tymowski, K. Zielińska,
Historia. Część 1. Poznać zrozumieć, Warszawa 2007, s. 306–307.

Fragment 3.

Sprowadził na ziemie polskie zakon krzyżacki i przekazał mu w lenno ziemię chełmińską. [...] Krzyżacy mieli odpierać ataki Prusów.

Źródło: J. Choińska-Mika, W. Lengauer, M. Tymowski, K. Zielińska, *Historia. Część 1. Poznać zrozumieć*, Warszawa 2007, s. 268.

Każdemu tekstowi (1–3) przyporządkuj odpowiadającą mu postać – wybierz ją spośród oznaczonych literami A–D. W każdym wierszu tabeli zaznacz właściwą literę.

Fragment 1.	A	B	C	D
Fragment 2.	A	B	C	D
Fragment 3.	A	B	C	D

- A. Kazimierz Wielki
- B. Konrad Mazowiecki
- C. Władysław Łokietek
- D. Bolesław Krzywousty

Eliminacje Okręgowe

III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

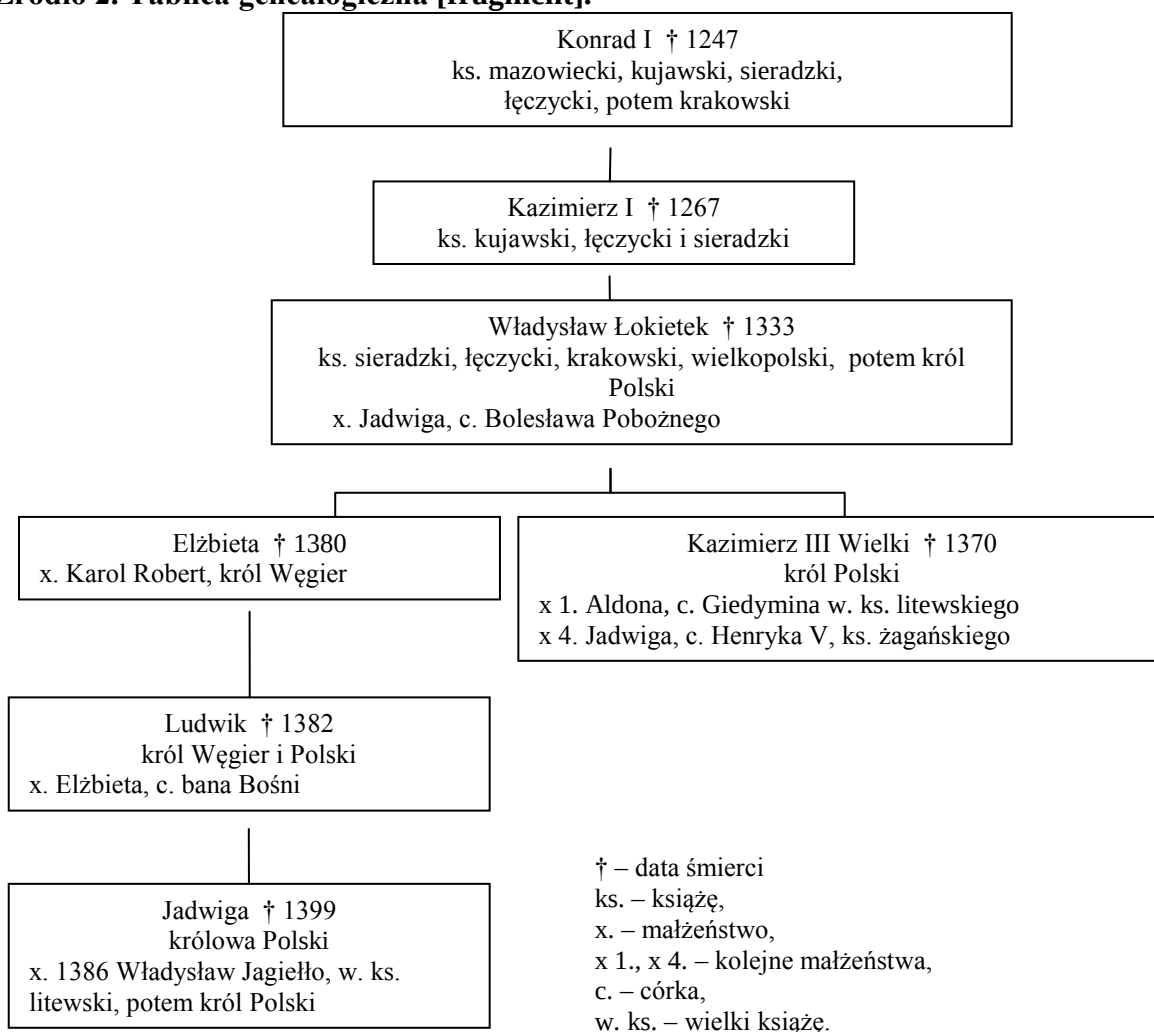
Zadanie 21. (0–3)

Źródło. Tekst źródłowy [fragment].

Ponieważ [...] szlachta [...] przyjęła [...] potomstwo nasze żeńskiego, tak samo jak męskie sobie za księcia i pana, przeto [...] zwalniamy [...] od składania wszelkich, danin, podatków i opłat [...] i chcemy zadowolić się tym tylko, aby [...] płacono po dwa grosze [...]z każdego łanu [...].

Źródło: *Wiek V-XV w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami dla nauczycieli historii, studentów i uczniów* oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1997, s. 183-194.

Źródło 2. Tablica genealogiczna [fragment].

Źródło: H. Samsonowicz, *Historia Polski do roku 1795*, Warszawa 1990, s. 316

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Przywilej zacytowany w źródle 1. zapewnił sukcesję dzieciom córki Władysława Łokietka.	P	F
Przywilej zacytowany w źródle 1. to przywilej wydany przez męża Jadwigi.	P	F
W tablicy genealogicznej zostały ujęte trzy rody zasiadające na polskim tronie.	P	F

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Zadanie 22. (0–3)

Źródło 1. Fragment opracowania historycznego.

Bezpośrednią przyczyną rozłamu stał się [...] konflikt króla [...] z papieżem, który nie chciał unieważnić małżeństwa monarchy z Katarzyną Aragońską [...].

Źródło: J. Choińska-Mika, P. Szlanta, K. Zielińska, *Historia. Część 2.*,
Warszawa 2008, s.47

Źródło 2. Tekst źródłowy [fragment].

1. Jako, że nauczyciel nasz, Jezus Chrystus, mówi „Czyńcie pokutę, itd.”, przeto chce, aby całe życie Jego wyznawców na ziemi było ciągłą i nieustanną pokutą.

[...]

43. Należy wiernych pouczyć, że ten, kto daje biednym lub użycza łaknącym, robi lepiej, niż gdyby kupił odpust.

[...]

95. Przeto trzeba iść do królestwa niebieskiego przez umartwienie, a nie próżnymi obietnicami upewniać się co do wieczystego pokoju.

Źródło: T. Mosiek, *Historia. Od wielkich odkryć geograficznych do I wojny światowej. Ćwiczenia ze źródłami.*, Warszawa 2004, s. 16.

Źródło 3. Rycina.

Źródło: <http://www.art-papier.pl> [dostęp: 17.10.2018]

22.1. Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Monarcha, o którym mowa w źródle 1. jest autorem zasad, które zacytowano w źródle 2.	P	F
Wydarzenia opisane w źródle 1. stały się przyczyną spisania zasad zacytowanych w źródle 2.	P	F

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

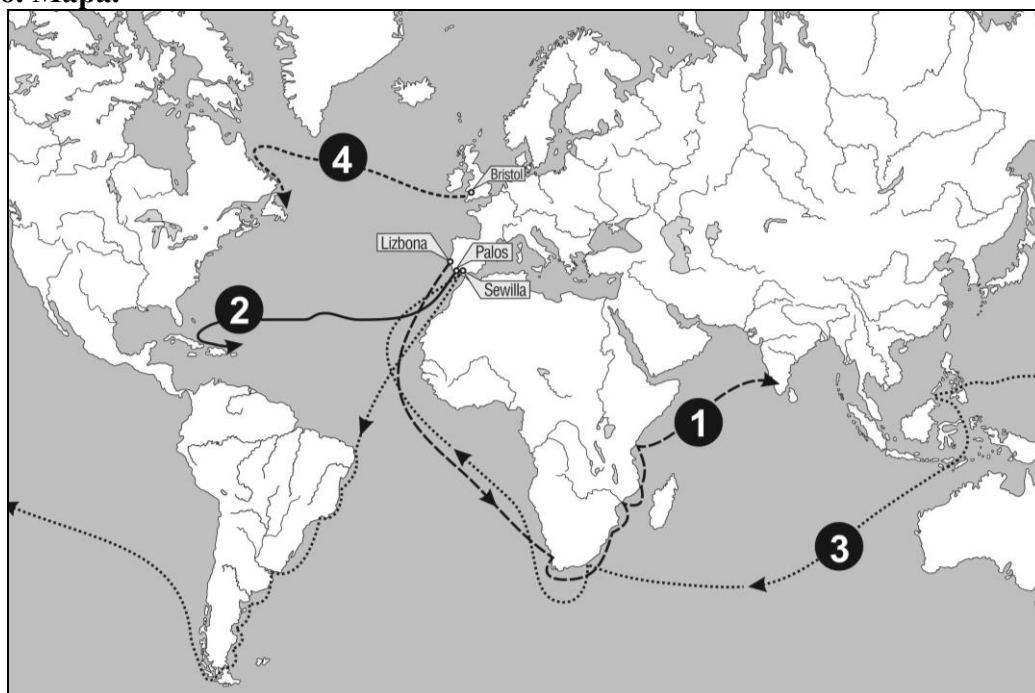
22.2. Uzasadnij, że forma powielania książek zaprezentowana w źródle 3. miała wpływ na rozpowszechnienie się treści zacytowanych w źródle 2.

Rozstrzygnięcie .....

Uzasadnienie .....

Zadanie 23. (0–2)

Źródło. Mapa.

Źródło: *Atlas historyczny. Od starożytności do współczesności*,
Warszawa 2008, s. 46–47.

Źródło 2. Tekst źródłowy [fragment]

Wyspę Hispaniolę, pierwszą, na którą przybyli [...], gdy zaczęli dzieło zagłady tych ludów, zniszczyli i wyludnili w ten sposób, że zabierali Indianom kobiety i dzieci, [...] zjadali żywność, którą tamci zdobywali w pocie i trudzie [...], okładali kułakami, kijami [...].

Na podstawie: B. de Las Casas, *Krótką relacją o wyniszczeniu Indian*, [w:] M. Ferenc, *Epoka nowożytna, Teksty źródłowe. Tematy lekcji i zagadnienia do historii w szkole średniej*, Kraków 2001, s. 11–12.

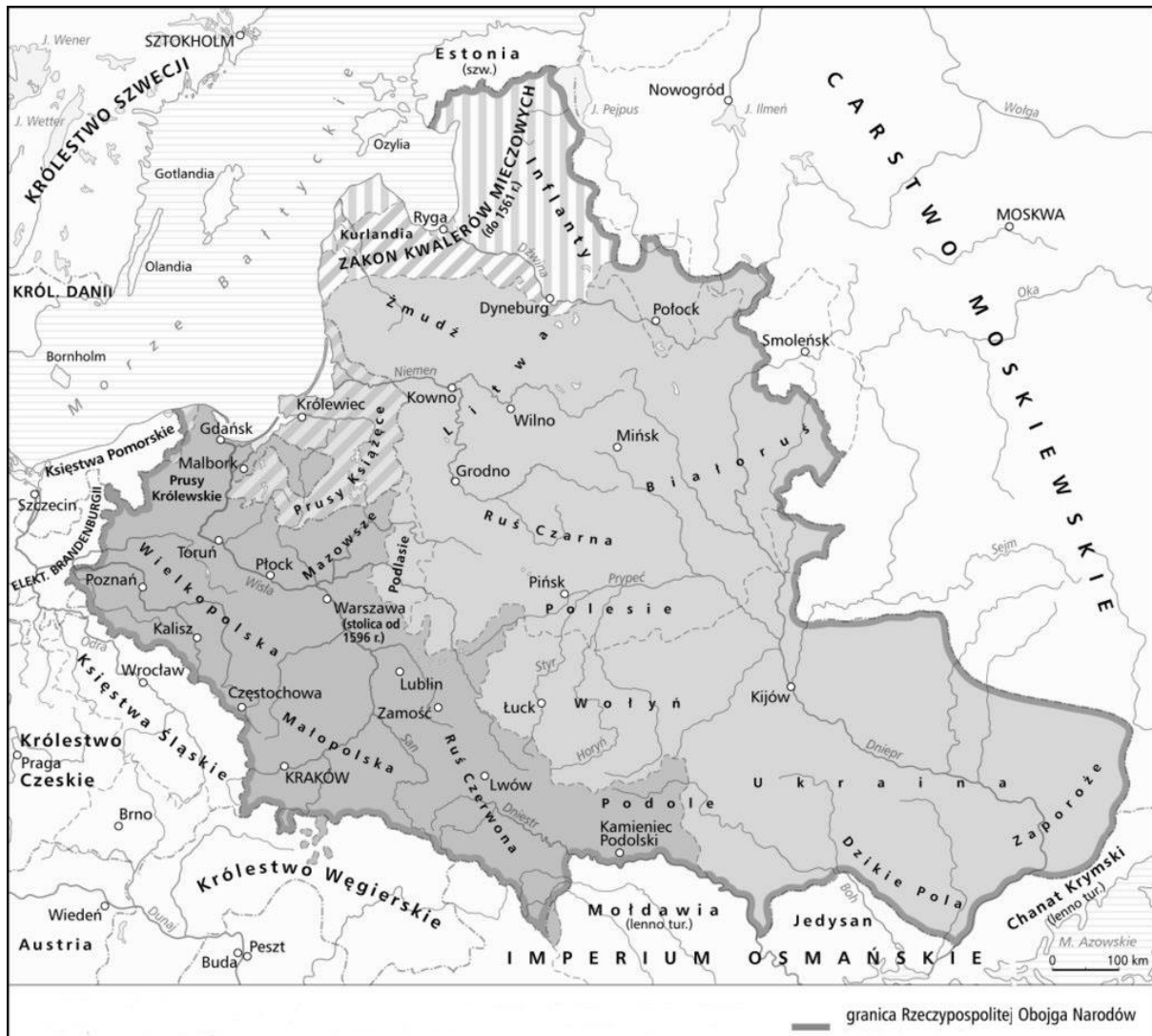
Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Źródło 1. nawiązuje do przyczyn sytuacji mieszkańców Nowego Świata opisanej w źródle 2.	P	F
Źródło 2. Opisuje sytuację mieszkańców Starego Świata po wielkich odkryciach geograficznych.	P	F

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Zadanie 24. (0–1)

Źródło 1. Mapa.

Źródło: <http://wlpzpolskie.pl> [dostęp: 28.10.2017]

Źródło 2. Fragment opracowania historycznego.

Związek taki [unia] rozwiązywał najważniejsze problemy Litwy: pozwalał przyjąć chrzest katolicki z pominięciem Krzyżaków i dawał sojusznika w dalszej walce o utrzymanie całości państwa litewskiego. [...] Polacy wyobrażali sobie, że cała Litwa stanie się [...] kolejną częścią składową Królestwa Polskiego, Litwini natomiast pragnęli zachować daleko idącą odrębność swego kraju.

Źródło: T. Jurek, *Dzieje średniowieczne I.*, Warszawa 1999, s. 305.

Źródło 3. Tekst źródłowy [fragment]

8. Sejmy i rady ten oboj naród ma zawsze mieć wspólne korony pod królem polskim [...] i zasiadać tak panowie między pany osobami swemi [...] i radzić o wspólnych potrzebach.

Źródło: T. Mosiek, *Historia. Od wielkich odkryć geograficznych do I wojny światowej. Ćwiczenia ze źródłami*, Warszawa 2004, s. 25.

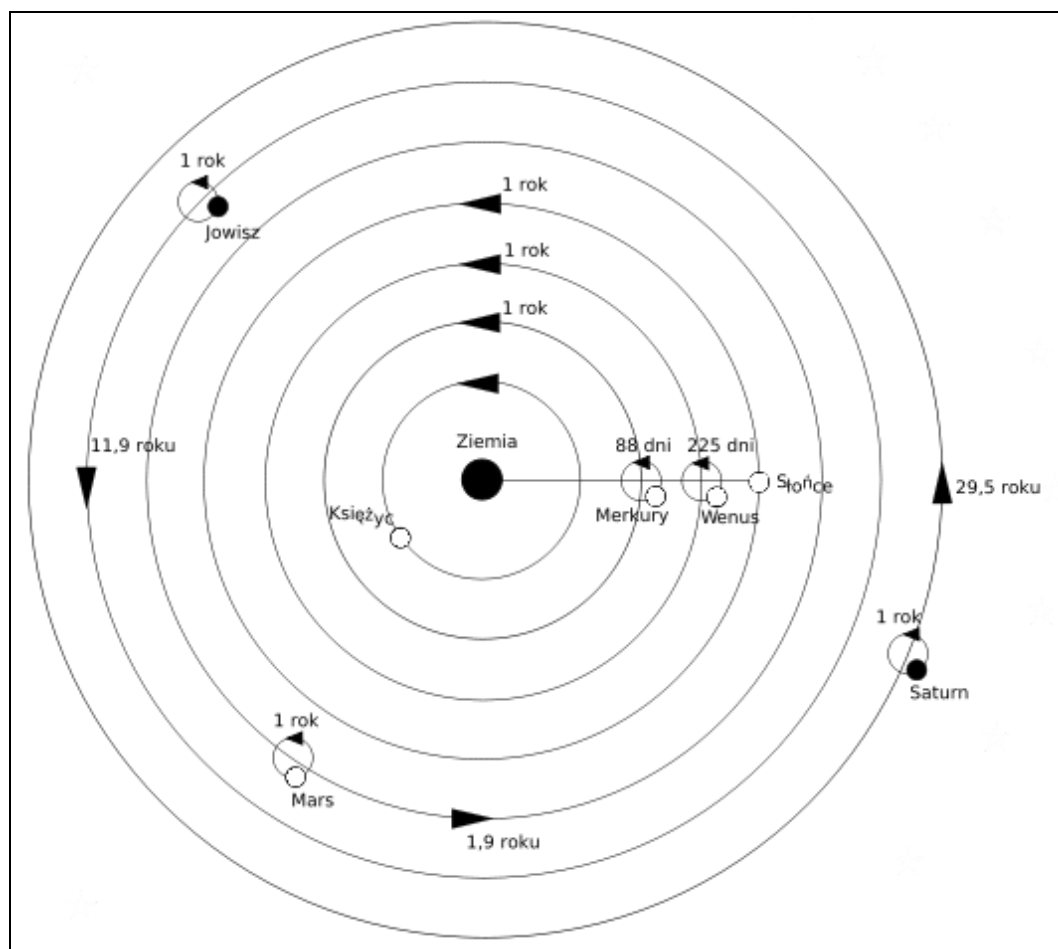
Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Rozstrzygnij, czy terytorium Rzeczypospolitej zaprezentowane w źródle 1. powstało w wyniku porozumienia Polski i Litwy opisanego w źródle 2. czy w wyniku porozumienia zacytowanego w źródle 3. Wybierz źródło i wskaż uzasadnienie wyboru spośród podanych. Wybierz 1. lub 2. oraz litery A, B lub C.

Źródło 2,	ponieważ	1.	zgodnie z oczekiwaniami Litwinów Wielkie Księstwo Litewskie nie znalazło się w terytorium zaprezentowanym w źródle 1.
Źródło 3,		2.	fragment dotyczy unii realnej między Polską a Litwą a w wyniku tej unii powstało terytorium zaprezentowane w źródle 1.
		3.	ponieważ zgodnie z <i>pragnieniami</i> Litwinów, o którym mowa w tym fragmencie, powstało terytorium zaprezentowane w źródle 1.

Zadanie 25. (0–3)

Źródło. Schemat.

Źródło: <https://upload.wikimedia.org> [21.09.2018]

Eliminacje Okręgowe

III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Źródło 2. Tekst źródłowy [fragment].

O naprawie Rzeczypospolitej.

Teraz przeto okaże, jakim obyczajem Rzeczpospolita może być dobrze albo postanowiona, albo poprawiona, a na wieczne czasy w całości zachowana? Bo gdzie jest gadka o to, jaka Rzeczpospolita ma być, wtedy mi się tak zda, że w tym trzeba przynajmniej trzy rzeczy obaczać [...] wtedy i ona Rzeczpospolita dobrze postanowiona będzie. Pierwsza, aby ono ludzi wspólnie mieszkających towarzystwo w dobrym porządku było, a obronę sobie przystojną miało; druga, aby nabożeństwo albo wiarę swą ku Bogu wedle szczerości pisma świętego a statecznie zachowano; trzecia, aby dziatki i młodzieńce do wszelakich cnót i nauk ćwiczone [...]

Źródło: <https://wolnelektury.pl> [dostęp: 21.10.2018]

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Oba źródła należą do dziedzictwa polskiego renesansu.	P	F
Schema (źródło 1) nawiązuje do osiągnięć Mikołaja Kopernika.	P	F
Autorem tekstu w źródle 2. jest Stanisław Leszczyński.	P	F

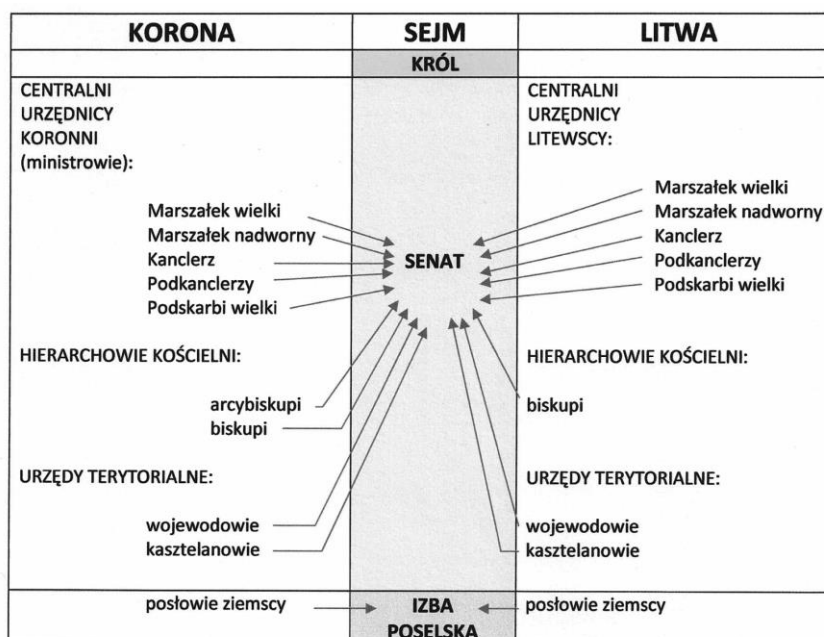
Zadanie 26. (0–3)

Źródło 1. Fragment opracowania.

„Przybyła [...] w trybie pospolitego ruszenia szlachta, głosowała województwami w obecności posłów, którzy zanosili jej głosy do senatu: wybór króla ogłaszał marszałek, mianował natomiast prymas. Senatorowie wiedli wiodącą rolę w ustalaniu ostatecznych wyników wolnej elekcji”.

Źródło: <https://pl.wikipedia.org> [dostęp: 28.10.2018]

Źródło 2. Schemat.

Źródło: <http://wlpolske.pl> [dostęp: 19.10.2018]

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Zasady wymienione w źródle 1. odnoszą się do przebiegu obrad, do których nawiązuje schemat zaprezentowany w źródle 2.	P	F
Źródło 2. przedstawia schemat instytucji ustrojowej, która funkcjonowała po unii realnej Polski i Litwy.	P	F
Oba źródła dotyczą wydarzenia, które miało miejsce w wiosce położonej pod Krakowem.	P	F

Zadanie 27. (0–3)

Każdemu państwu przyporządkuj odpowiadający mu sposób sprawowania władzy w XVII wieku – wybierz go spośród oznaczonych literami A-D. W każdym wierszu tabeli zaznacz właściwą literę.

Monarchia parlamentarna w Anglii	A	B	C	D
Monarchia absolutna we Francji	A	B	C	D
Demokracja szlachecka w Polsce	A	B	C	D

A. Monarcha i sprawiedliwość ustanowieni są przez Boga i stanowią niejako części niezależności boskiej. Bóg jeno może sądzić ich wyroki i czyny. Państwu wychodzi na korzyść, jeśli cała władza skupia się w jednym ręku.

B. Przeto rzeczeni lordowie oraz Izba Gmin oświadczają: że rzekoma władza zawieszania praw lub ich wykonywania na podstawie powagi królewskiej, a bez zgody parlamentu, jest bezprawiem.

C. Cała władza ustawodawcza przyznana będzie kongresowi. Władza wykonawcza przyznana będzie prezydentowi. Ma on piastować ten urząd przez lat 4, razem z wiceprezydentem.

D. Ta jednak izba poselska doszła do takiej władzy, że gdy dawniej miała tylko głos doradczy, dziś wszystko stanowi. [Senat] złożony z osób dojrzałych, bliższy osoby królewskiej, postępuje ostrożniej i z większą oględnością.

Źródło: Wiek XVI-XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami dla nauczycieli historii, studentów i uczniów oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 1999, s. 273-274, 310, 319, 474-475.

Zadanie 28. (0–3)

Źródło. Tekst źródłowy [fragment].

Początek i przyczyna wojen od Lachów idzie tylko, by prawosławie prześladować [...] tych, co nie chcieli [...] pańszczyzny odrabiać, na służbę zamkową wzięto [...]. inszych [...] rejestrowanymi ustanowili, a nad nimi pułkownicy panowie szlachta [...], którzy nie o wolność ich dbali, ale jak tylko mogli, uszczuplali [...].

Źródło: M. Ferenc, Epoka nowożytna. Teksty źródłowe., Kraków 2001, s. 154–155.

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Uzupełnij tekst, przyporządkowując do każdego zdania właściwą odpowiedź spośród oznaczonych literami A–C.

Autor tekstu opisuje sytuację Rzeczypospolitej w czasie 28.1.____. W tekście podane zostały przyczyny 28.2.____. Działania zbrojne, których przyczyny podano w tekście zakończyły się 28.3.____.

28.1.	A. XVII w.	B. II połowie XVIII w.	C. I połowie XIX w.
28.2.	A. wojny z Rosją	B. powstania Chmielnickiego	C. wojen Turcją
28.3.	A. zdobyciem tronu moskiewskiego przez Dymitra Samozwańca	B. Utratą przez Rzeczypospolitą lewobrzeżnej Ukrainy	C. Utratą Kamieńca Podolskiego

Zadanie 29. (0–2)

Źródło 1. Tekst literacki [fragment].

Razem ze stron wiele
Buchnął dźwięk, jakby cała jarmarczna kapela
Ozwała się dzwonkami [...].
Dziewki chcą tańczyć – chłopcy w miejscu nie dostoją.
Lecz starców myśli z dźwiękiem w przeszłość się uniosły,
W owe lata szczęśliwe, gdy senat i posły
Po dniu Trzeciego Maja w ratuszowej sali
zgromadzonego z narodem króla fetowali,
gdy przy tańcu śpiewano: Wiwat król kochany!
Wiwat sejm! Wiwat wszystkie stany

Źródło: A. Mickiewicz, *Pan Tedeusz* [w:] *Wielka Historia Polski. T.6. Polska w czasach przełomu (1764–1815)*, Kraków 2004, s. 129–130.

Źródło 2. Taśma chronologiczna.

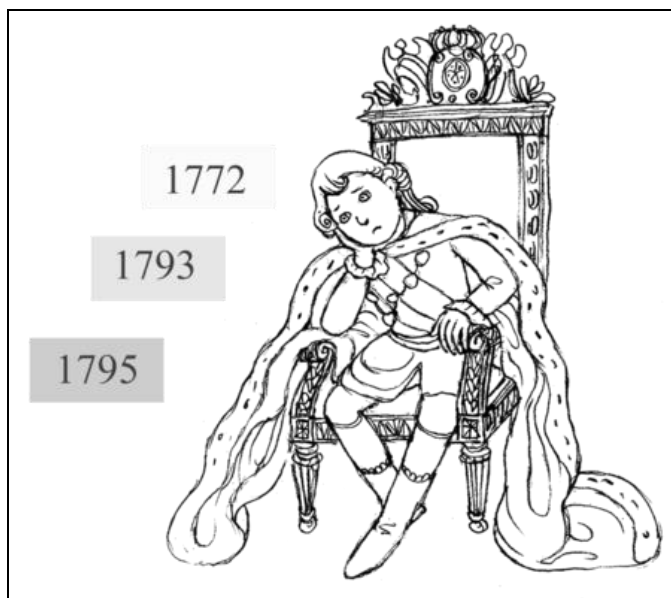

29.1. Dokończ zdanie – wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

A. 1.   B. 2.   C. 3.   D. 4.

Królem w *owych latach*, na cześć którego wiwatowano był .....

Źródło. Rysunek satyryczny.

Uzasadnij, że rysunek nawiązuje do wydarzeń z historii Polski. W uzasadnieniu odwołaj się do trzech elementów graficznych rysunku.

[illegible]

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Zadanie 31. (0–3)

Źródło 1. Tekst źródłowy [fragment]

Polacy!

Napoleon Wielki, niezwyciężony, wchodzi trzykroć sto tysięcy wojska do Polski.
Nie zgłębiajmy tajemnic zamysłów, starajmy się być godnymi jego wspaniałości.

Źródło: K. Zielińska, Z. Kozłowska, *Historia 2. Dzieje Nowożytnie 1492–1815*, Warszawa 1994, s. 327.

Źródło 2. Tekst źródłowy [fragment]

Marsz, marsz Dąbrowski
Do Polski z ziemi włoski.
Za Twoim przewodem
Złączem się z narodem.

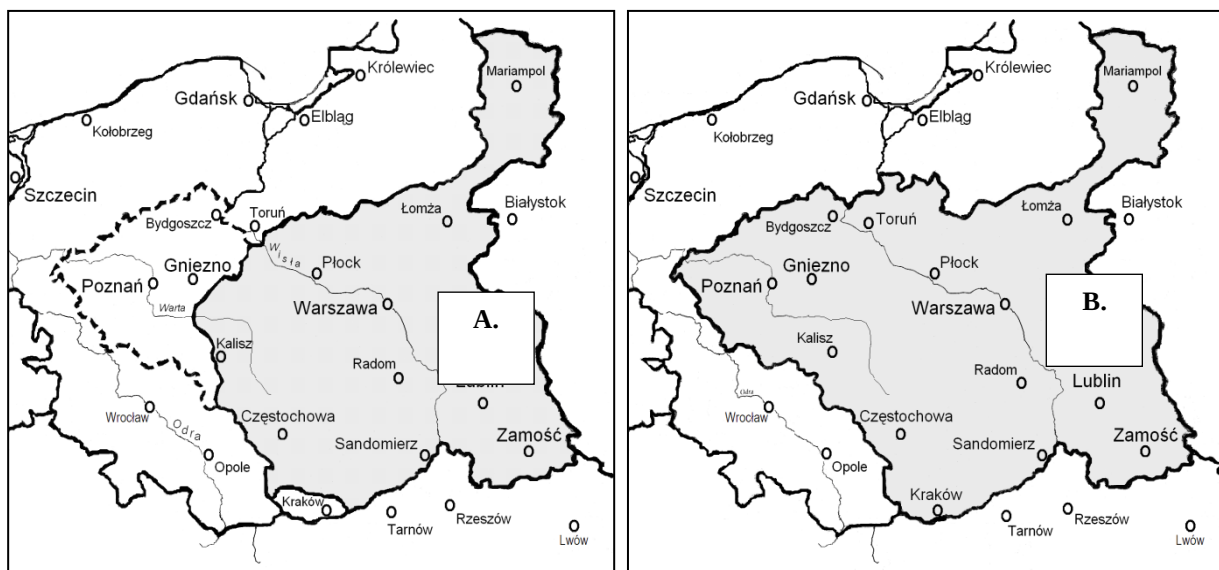
Źródło: T. Mosiek, *Historia. Od wielkich odkryć geograficznych do I wojny światowej*, Poznań 2004, s. 99.

Oceń, na podstawie tekstów źródłowych oraz własnej wiedzy, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Oba źródła nawiązują do udziału Napoleona I w dziejach Rzeczypospolitej.	P	F
Źródło 1. prezentuje postawę wobec Napoleona a źródło 2. wobec Tadeusza Kościuszki.	P	F
Chronologicznie wcześniej zostało napisane źródło 2.	P	F

Zadanie 32. (0–2)

Źródło. Mapy.

Na podstawie: *Wielki Atlas Historyczny*, Warszawa 2002/2003, s. 65.

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

32.1. Rozstrzygnij, która z map przedstawia terytorium Księstwa Warszawskiego. Wybierz terytorium A albo B i uzasadnienie spośród 1–3.

Terytorium A.,	ponieważ	1.	Poznań i Kraków nie zostały włączone do terytorium Księstwa Warszawskiego.
		2.	Jest to terytorium powstałe na mocy decyzji kongresu wiedeńskiego.
Terytorium B.,		3.	jest to terytorium wyznaczone na mocy pokoju w Tylży i powiększone o ziemie dołączone w roku 1809.

32.2. Dokończ zdanie – uzupełnij luki.

Księstwo Warszawskie powstało w wyniku porozumienia pomiędzy .....

..... a .....

Zadanie 33. (0–2)

Źródło 1. Wiersz Juliusa Mosena [fragment]

Walecznych tysiąc opuszcza Warszawę,
przysięga klęcząc: świadkiem naszym Bóg!
Z bagnietem w ręku pójdziem w świętą sprawę,
Śmierć hasłem naszym, niechaj zadrży wróg! [...]
    Wiadoma światu ta sławna Olszyna,
    Gdzie twardym murem nieprzyjaciół stał.
    Paszcz tysiąc ziele, rzeź się krwawa wszczyna.
Już mur zwalony, nie padł ani strzał! [...]
Pod Ostrołęką wróg się dumny zżyma,
Otacza wolnych dzikiej hordy wał;
Śmierć albo życie, tu wyboru nie ma!
Z bagnietem naprzód! – nie padł ani strzał. [...]

Źródło: Ojczyzna w pieśniach poetów polskich, oprac. W. Bełza, Lwów 1906, s. 152.

Źródło 2. Fragment opracowania historycznego.

Powstanie wymuszone [...] decyzją poboru do wojska całej patriotycznej młodzieży, nie miało żadnych realnych szans powodzenia. Było nieuchronną tragedią kraju, w którym władza została oddana [...] w ręce człowieka [...] szukającego nade wszystko formuły zdolnej utrzymać kraj w orbicie Rosji [...].

Źródło: J. Łojek, Kalendarz historyczny. Polemiczna historia Polski, Warszawa 1994, s. 337.

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

33.1. Rozstrzygnij, czy wiersz w źródle 1. nawiązuje do bitew stoczonych w powstaniu narodowym, opisanym w źródle 2. Wybierz Tak albo Nie i uzasadnienie spośród 1–3.

Tak,	ponieważ	1.	bitwy o Olszynę i pod Ostrołęką miały miejsce w powstaniu listopadowym, którego przyczyny upadku opisano w źródle 2.
Nie,		2.	miejsca bitew wymienione w źródle 1. miały miejsce w powstaniu listopadowym, a źródło 2. nawiązuje do przyczyn upadku powstania styczniowego.
		3.	źródło 1. nawiązuje do bitew stoczonych w powstaniu kościuszkowskim, a źródło 2. nawiązuje do wydarzeń związanych z powstaniem listopadowym.

33.2. Podaj stosowaną w historiografii nazwę wspomnianego w źródle 2. *poboru do wojska całej patriotycznej młodzieży*.

.....

Zadanie 34. (0–1)

Źródło. Fragment opracowania historycznego.

Układ celny z cesarstwem otwierał szerokie możliwości eksportu gotowych polskich wyrobów przemysłowych na rynki wschodnie, przy bezcłowym przywozie surowców z terenu cesarstwa. [...] Duże znaczenie dla życia gospodarczego [...] miało założenie [...] Banku Polskiego.

Źródło: *Wielka historia Polski. T.7. M. Zgórnjak, Polska w czasach [...],* Kraków 2001, s. 30–3.1

Rozstrzygnij, czy osiągnięcia gospodarcze opisane w źródle są osiągnięciami Księstwa Warszawskiego czy Królestwa Polskiego. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie .....

Uzasadnienie .....

.....

.....

Zadanie 35. (0–4)

35.1. Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Sposób przeprowadzenia uwłaszczenia chłopów w trzech zaborach nie miał wpływu na zróżnicowanie gospodarcze na ziemiach polskich.	P	F
Równomierne rozłożenie ośrodków przemysłowych na ziemiach pod trzema zaborami przyczyniło się do równomiernego rozwoju gospodarczego we wszystkich zaborach.	P	F
W II połowie XIX przyczyną licznej emigracji z ziem galicyjskich było zacofanie gospodarcze i bieda panująca na tamtejszych obszarach wiejskich.	P	F

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

35.2. Podaj nazwę powstania narodowego, które miało wpływ na uwłaszczenie chłopów w Królestwie Polskim.

.....

Zadanie 36. (0–3)

Uzupełnij tabelę. Obok podanych opisów wpisz właściwą nazwę/pojęcie.

Potoczna nazwa niemieckiej organizacji nacjonalistycznej założonej w 1894 r. Stawiała sobie za cel całkowite zgermanizowanie wschodnich prowincji państwa. Prowadziła antypolską agitację.	
Dążenie do podporządkowania państwu pruskiemu i do zniemczenia Kościoła katolickiego, w którym dopatrywano się jednej z postaw polskości.	
Podjęta przez rząd decyzja o przymusowym wysiedleniu ponad 20 tysięcy Polaków nieposiadających obywatelstwa pruskiego.	

Na podstawie: J. Choińska-Mika, P. Szlanta, K. Zielińska, *Historia 2*. Warszawa 2008, s. 429, B. Burda, B. Halczak, R.M. Józefiak, A. Roszak, M. Szymczak, *Historia 2*, Gdynia 2006 s. 338, J. Choińska-Mika, P. Szlanta, K. Zielińska, *Historia 2*. Warszawa 2008, s. 429

Zadanie 37. (0–1)

Źródło. Wiersz [fragment]

Minął złoty czas krzykactwa
Czas eposu [...]!
Naród z ciężkich snów ocknięty
Skupił ducha w pracy cichej;
Ufni w przyszłość, krocymy trzeźwi
Drogą naszych prac mozolną,
W jedną tylko wierząc prawdę,
Że nam robić głupstw nie wolno!

Źródło: H. Samsonowicz, J. Tazbir, T. Łepkowski, T. Nałęcz, *Polska losy państwa i narodu*, Warszawa 1992.

Podaj nazwę stosowaną wobec działań Polaków w okresie zaborów, do której nawiązuje treść wiersza.

.....

Zadanie 38. (0–1)

Zniszczono dziesiątki miast i tysiące osiedli, na Południu setki tysięcy [...] [byłych niewolników] obdarzonych nagle wolnością, ale nie posiadających żadnej własności, znalazło się w nędzy, niewiele gorszej niż setki tysięcy żołnierzy zwolnionych z wojska i również na próżno szukających pracy. Dług państwowy zresztą wzrósł do trzech i pół miliarda dolarów, a jego brzemień, podobnie jak i ciężary wojny, najbardziej odczuli drobni farmerzy, drobnomieszczaństwo i robotnicy. Tylko parę tysięcy spekulantów porobiło majątki na dostawach broni, amunicji i żywności [...].

Źródło: M. Żywczyński, *Historia powszechna 1789-1870*, Warszawa 1995, s. 470

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Rozstrzygnij, czy tekst opisuje konsekwencje wojny o niepodległość USA czy wojny secesyjnej w USA. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do treści źródła.

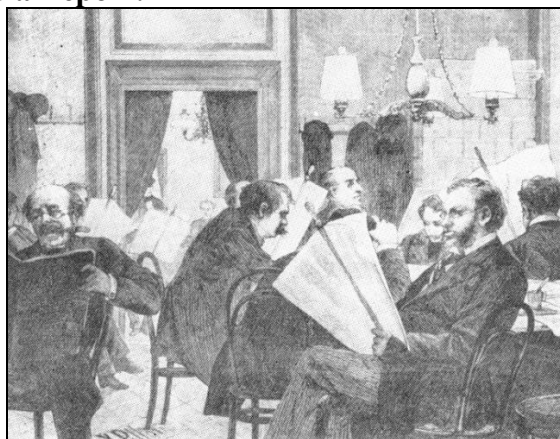
Rozstrzygnięcie .....

Uzasadnienie .....

.....
.....

Zadanie 39. (0–1)

Źródło. Fotografia źródła z epoki.

Źródło: S. Kieniewicz, *Historia Polski 1795–1918*, s. 493.

Rozstrzygnij, czy źródło nawiązuje do zaistnienia na ziemiach polskich przełomu XIX i XX wieku kultury masowej czy upowszechnienia kultury wysokiej. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do treści źródła.

Rozstrzygnięcie .....

Uzasadnienie .....

.....
.....

Zadanie 40. (0–1)

Model wynalazku XIX wieku.

Źródło: <http://wynalazki.andrej.edu.pl> [dostęp: 20.10.2018]

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Dokończ poniższe zdanie – odpowiedź spośród podanych.

Skutkiem wprowadzenia do powszechnego użycia wynalazku przedstawionego na ilustracji było

1. skrócenie czasu podróży.
4. zaistnienie kultury masowej.
3. zmniejszenie zachorowalności na ospę.
4. wydłużenie czasu pracy w fabrykach.

Zadanie 41. (0–3)

Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe czy – fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F – jeśli jest fałszywe.

Narodowa Demokracja to obóz polityczny o charakterze socjalistycznym. Jej głównym działaczem był Józef Piłsudski.	P	F
Polska Partia Socjalistyczna to partia o programie nacjonalistycznym. Jej głównym działaczem był Roman Dmowski.	P	F
Socjaldemokracja Królestwa Polskiego i Litwy to partia, która skupiała się na walce o prawa robotników. Jej działaczką była Róża Luksemburg.	P	F

Zadanie 42. (0–2)

Źródło. Rysunek satyryczny.

<https://mastercarrieresinternationales.wordpress.com> [dostęp: 3.11.2018]

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Podaj jeden skutek pozytywny i jeden negatywny procesu w XIX wieku, do którego nawiązuje rysunek.

pozytywny .....

.....

negatywny .....

.....

Zadanie 43. (0–3)

Źródło. Mapa.

Źródło: <https://dzieje.pl> [dostęp: 20.10.2018]

Podaj trzy przyczyny konfliktu, którego dotyczy mapa.

.....

.....

.....

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

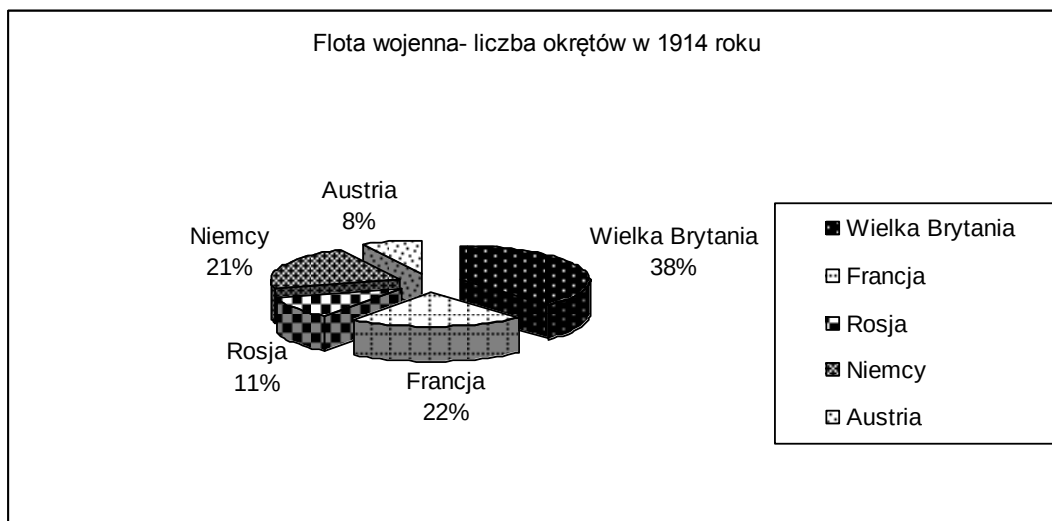
Zadanie 44. (0–4)

Źródło 1. Tekst piosenki [fragment].

Legiony to — żebracza nuta,
Legiony to — ofiarny stos,
Legiony to — żołnierska buta,
Legiony to straceńców los!
My, Pierwsza Brygada,
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy — swój życia los,
Na stos, na stos!

Źródło: Wiek XX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, St. B. Lenard, Warszawa 1998, s. 72 –73.

Źródło 2. Schemat.

Źródło: Zarys historii powszechnej, pod red. D. Kołodziejczyka, Warszawa 1999, s. 467.

44.1. Na podstawie danych w źródle 2. podaj, które z bloku państw Ententy posiadało największą flotę.

44.2. Na podstawie danych w źródle 2. podaj wielkość – w procentach - floty wojennej, którą wspólnie posiadały w roku 1914 ujęte na schemacie państwa, należące do bloku Państw Centralnych.

44.3. Podaj nazwę bloku państw, u boku którego walczyła w I wojnie światowej polska formacja wojskowa przywołana w źródle 1.

44.4. Podaj imię i nazwisko dowódcy formacji wojskowej, przywołanej w źródle 1.

Eliminacje Okręgowe
III Olimpiady Historycznej Gimnazjalistów

Zadanie 45. (0–2)

45.1. Dokończ poniższe zdanie – wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Szereg, w którym przedstawiono właściwy ciąg przyczynowo-skutkowy z okresu rewolucji lutowej w Rosji, to

1. rozruchy głodowe i strajki → przejęcie władzy przez Rząd Tymczasowy → abdykacja cara Mikołaja II.
2. przejęcie władzy przez Rząd Tymczasowy → rozruchy głodowe i strajki → abdykacja cara Mikołaja II.
3. rozruchy głodowe i strajki → abdykacja cara Mikołaja II → przejęcie władzy przez Rząd Tymczasowy.
4. abdykacja cara Mikołaja II → rozruchy głodowe i strajki → przejęcie władzy przez Rząd Tymczasowy.

45.2. Rozstrzygnij, czy Rosja wystąpiła z I wojny światowej po rewolucji lutowej czy październikowej.

.....

Zadanie 46. (0–2)

Tekst źródłowy [fragment]

Programem naszym jest program, który zapewni światu pokój [...]:

13. Należy stworzyć niezależne państwo polskie, które winno obejmować terytoria zamieszkane przez ludność niezaprzeczalnie polską, któremu należy zapewnić swobodny i bezpieczny dostęp do morza i którego niezależność polityczną i gospodarczą oraz integralność terytorialną należy zagwarantować paktem międzynarodowym.

Źródło: Wiek [...] w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów opr. M. Sobańska-Bondaruk, S.B.Lenard, Warszawa 1998, s. 43–44.

Dokończ poniższe zdanie – wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Zacytowana deklaracja padła w okresie

1. w trakcie I wojny światowej.
2. po upadku powstania styczniowego.
3. w czasie obrad kongresu wiedeńskiego.
4. po utworzeniu Księstwa Warszawskiego.